

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne: **JUDr. J. N.**, bytom v B., proti žalovanej: **Slovenská republika - Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, B., o náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch**, vedenej na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp.zn. 14 C 140/2009, o oznámení sudcov Krajského súdu v Banskej Bystrici, že sú tu skutočnosť, pre ktoré sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci, takto

r o z h o d o l :

Sudcovia Krajského súdu v Banskej Bystrici Mgr. Magdaléna Škorpilová, JUDr. Janka Prístavková, JUDr. Slavoj Sendecký, Štefan Huljak, JUDr. Mária Rišiaňová, JUDr. Ferdinand Zimmermann, JUDr. Mária Podhorová, JUDr. Peter Priehoda, Mgr. Ema Novodomcová, JUDr. Jaroslav Mikulaj, JUDr. Oľga Maľová, Mgr. Štefan Baláž, JUDr. Marta Kucbelová, JUDr. Milada Dzurošková, JUDr. Zita Nagypálová, JUDr. Danica Kočičková, Ľudovít Bradáč, JUDr. Jarmila Badíková, JUDr. Drahomíra Mikulajová, JUDr. Milan Segeč, JUDr. Eva Valenčíková, JUDr. Ján Skvarka, Mgr. Ivana Datlová, JUDr. Alexander Mojš, JUDr. Alena Antalová, Mgr. Alojz Palaj, JUDr. Ján Deák, Mgr. Rudolf Ďurta, JUDr. Jozef Mikluš, JUDr. Jozef Ryant, JUDr. Štefan Novák, JUDr. Juraj Babjak, JUDr. Peter Chovanko, Mgr. Ján Bednár, JUDr. Drahomíra Dibdiaková, JUDr. Eva Michalcová, JUDr. Eva Kmeťova, JUDr. Alena Križanová, JUDr. Miroslav Klátik, JUDr. Miroslava Púchovská, JUDr. Eva Železníková, JUDr. Ľubomír Gago, JUDr. Ján. Bobor, JUDr. Jozef Hrabovský a doc. JUDr. Milan Ďurica PhD. **s ú v y l ú č e n í** z prejednávania a rozhodovania veci až do jej právoplatného skončenia.

Vec prikazuje na prejednanie a rozhodnutie **Krajskému súdu v Košiciach**.

O d ô v o d n e n i e

V konaní o náhradu nemajetkovej ujmy sudcovia Okresného súdu Banská Bystrica a následne aj sudcovia Krajského súdu v Banskej Bystrici (ktorý súd má rozhodnúť o tom, či sú sudcovia okresného súdu vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci) oznámili, že sú tu skutočnosti, pre ktoré sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci. Za túto skutočnosť označili ich vzťah k žalobkyni, ktorá je sudkyňou Krajského súdu v Banskej Bystrici.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, príslušný rozhodnúť o tom, či sudcovia Krajského súdu v Banskej Bystrici sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci (§ 16 ods. 1 O.s.p.), posudzoval obsah vyjadrenia sudcov označeného súdu z aspektu existencie dôvodov, pre ktoré by mohli byť vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci. Vychádzal pritom z ustanovenia § 14 ods. 1 O.s.p., v zmysle ktorého sudcovia sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci, ak so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nezaujatosti.

Integrálnou súčasťou práva na spravodlivý proces (čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd) je garancia toho, aby vo veci rozhodoval nezávislý a nestranný sudca.

Nestrannosť sudcu sa prejavuje v dvoch aspektoch. Prvý spočíva v rýdzo osobnom presvedčení určitého sudcu v danej veci. Keďže ide o subjektívnu kategóriu vyjadrujúcu vnútorný psychický vzťah samotného sudcu k prejednávanej veci (zahrňuje vzťah sudcu k predmetu konania, k jeho účastníkom a k právnym zástupcom), je o nej schopný vypovedať jedine sám sudca. Takto úzko ponímaná kategória nestrannosti by však nenašla v praxi uplatnenie bez jej vyjadrenia aj v širšej, objektívnej rovine. Za objektívne pritom nemožno považovať len to, ako sa nestrannosť sudcu javí navonok (napr. účastníkovi konania), ale najmä to, či reálne existujú okolnosti, ktoré by mohli viesť k legitímnym pochybnostiam o jeho nezaujatosti; subjektívny úsudok účastníka konania o tom, že sudca je vo veci zaujatý, môže byť podnetom na skúmanie tejto otázky nadriadeným súdom, rozhodnutie o nej ale musí vychádzať výlučne z objektívneho právneho rozboru skutočností, ktoré k týmto pochybnostiam vedú. Vylúčenie sudcu z prejednávania a rozhodovania veci má byť založené nie je skutočne preukázanej zaujatosti, ale už vtedy, ak možno mať pochybnosti o jeho nezaujatosti.

Z vyššie uvedeného vychádza aj judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorá rozoznáva subjektívne hľadisko nestrannosti sudcu, zahrňujúce osobné presvedčenie a správanie sudcu vo veci, a hľadisko objektívne, založené na existencii dostatočných záruk pre vylúčenie akejkoľvek legitímnej pochybnosti o zaujatosti sudcu (Saraiva de Carvalho proti Portugalsku, 1994, Gautrin a ďalší proti Francúzsku, 1998).

Z tohto pohľadu sudca je vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci nielen vtedy, keď jeho vzťah k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom, relevantný podľa § 14 ods. 1 O.s.p., je preukázaný, ale rovnako vtedy, keď existuje čo i len najmenšia pochybnosť o jeho nestrannosti v očiach verejnosti [viď tiež zásady prijaté judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorých spravodlivosť nielenže musí byť poskytovaná, ale musí sa tiež javiť, že je poskytovaná ("justice must not only be done, it must also be seen to be done")].

Sudcovia Krajského súdu v Banskej Bystrici zhodne uviedli, že vzhľadom na ich pracovný i osobný vzťah k žalobkyni, ktorá je sudkyňou súdu na ktorom sú činní, sa cítia byť vo veci zaujatí. Podľa Najvyššieho súdu Slovenskej republiky bolo potrebné zohľadniť, že sami sudcovia tohto súdu potvrdili existenciu vzťahu k účastníčke konania, ktorý vzťah ustanovenie § 14 ods. 1 O.s.p. považuje za právne relevantný. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto rešpektoval vyjadrenia o ich zaujatosti a v dôsledku toho rozhodol, že sudcovia Krajského súdu v Banskej Bystrici uvedení vo výroku tohto uznesenia sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania tejto veci.

So zreteľom na to, že v dôsledku vylúčenia všetkých sudcov Krajského súdu v Banskej Bystrici nemôže tento inak príslušný súd konať, bolo potrebné vec podľa § 12 ods. 1 O.s.p. prikázať inému súdu toho istého stupňa. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto prikázal vec až do jej právoplatného skončenia Krajskému súdu v Košiciach.

P o u č e n i e: Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 8. decembra 2009

JUDr. Ladislav Górasz, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Nina Dúbravčíková